

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בדבר פטור בתנאים מאישור הסדר כובל

להסדר שבין איגוד חברות הביטוח בישראל

לבין איי. אס. או. קליימסרצ' בע"מ

א. פתח דבר

ביום 30 באוגוסט 2010 הונחה בפני בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "**חוק ההגבלים העסקיים**") להסדר כובל שהצדדים לו הם איגוד חברות הביטוח בישראל ע"ר (להלן: "**איגוד חברות הביטוח**") או "**האיגוד**") מצד אחד וחברת איי. אס. או. קליימסרצ' ישראל בע"מ (להלן: "**ISO**") מהצד האחר.

עניינה של הבקשה הארכה של פטורים קודמים שניתנו להסדר בין הצדדים, הנוגע להקמתו ותפעולו של מאגר מידע לאיתור הונאות בביטוח רכב מנועי. הפטור הראשון ניתן ביום 29 באפריל 2004 (להלן: "**הפטור הראשון**")¹ והאחרון ביום 3 בנובמבר 2009 (להלן: "**הפטור האחרון**")².

לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ולמיזוגים וכן במשרד האוצר שוכנעתי, כי על אף שההסדר חל על חלק ניכר מהשוק, הכבילות שבו אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשוק כאמור. כמו כן, שוכנעתי כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים אלו ראוי ההסדר לפטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, בכפוף לתנאים המנויים בסיפא להחלטתי, מהנימוקים שיפורטו להלן.

ב. רקע

כפי שהוסבר בהרחבה בפטור הראשון, כחלק מהרפורמה בתחום ביטוח חובה לרכב, הותקנו תקנות ביטוח רכב מנועי (הקמה וניהול של מאגרי מידע), התשס"ד-2004 (להלן: "**תקנות מאגרי המידע**"). תקנות מאגרי מידע קבעו, כי יוקם מאגר מידע לאיתור הונאות ביטוח (להלן: "**המאגר**").

¹ החלטה בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל להסדר שבין איגוד חברות הביטוח בישראל לבין איי. אס. או. קליימסרצ' ישראל בע"מ; 2004 הגבלים עסקיים 3020172.

² החלטה בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל להסדר שבין איגוד חברות הביטוח בישראל לבין איי. אס. או. קליימסרצ' בע"מ; 2009 הגבלים עסקיים 5001513.

או "מאגר המידע") וכי ימונה תאגיד להקמה ותפעול של המאגר (להלן: "המפעיל"). חברות הביטוח חויבו למסור למפעיל פרטי מידע ונתונים עובדתיים שונים שפורטו אף הם בתקנות.

ביום 27 בפברואר 2004 חתמו ISO ואיגוד חברות הביטוח על הסכם לפיו ISO תשמש כמפעיל המאגר (להלן: "ההסכם"). ההסכם הובא בפני הממונה אשר התנה את מתן הפטור בתנאים, שמטרתם העיקרית הייתה מניעת העברות מידע בין חברות הביטוח בנושאים שאינם קשורים למאגר המידע. לצורך זה קבע הממונה, כי כל חברת ביטוח שתצטרף להסכם תמנה קצין הונאות, וכי המגעים בין חברות הביטוח לבין ISO יתבצעו באמצעות פורום קציני ההונאות בלבד.

תקופת ההסכם נקבעה לחמש שנים מתום הקמת המאגר, ונקבע כי לאחר תקופה זו ההסכם יחודש לתקופה נוספת של שלוש שנים, אלא אם הודיע צד למשנהו אחרת. הקמת המאגר התארכה וההסכם נכנס לתוקף רק ביום 10 בינואר 2006 ובהתאם לכך הוארך הפטור בעבר עד ליום 9 בינואר 2011.³

לבקשת האיגוד, לפני כשנה ניתן פטור נוסף (הפטור האחרון), במסגרתו תוקנו תנאי הפטור בשני נושאים עיקריים:

ראשית, הותר לאיגוד ולחבריו לעסוק במישרין במספר עניינים בהם לא ניתן היה להסתפק בשיתוף הפעולה בין קציני ההונאות, ונמצא כי הצדיקו מעורבות של דרגים ניהוליים מקרב חברות הביטוח. כך בעניינים דוגמת ניהול משא ומתן בין האיגוד לבין ISO או מפעיל פוטנציאלי אחר לצורך כריתת הסכם חדש, או קיום מגעים משותפים עם המשטרה וגורמי אכיפת חוק אחרים בנוגע לתלונות על הונאות שמשותפות למספר חברות ביטוח. הפטור האחרון ניתן תחת תנאים נוספים אשר נועדו להפיג את החששות התחרותיים הנובעים מהרחבת שיתוף הפעולה כאמור, ובכלל זה תיחום ברור של הנושאים בהם יעסקו האיגוד וחבריו, הגבלת אופי והיקף המידע אשר יעבור ביניהם וכן הוראה לפיה גם חברות ביטוח שאינן חברות באיגוד יוכלו למנות נציג מטעמן שיוכל לקחת חלק במגעים הישירים מול ISO.

שנית, נקבע, כי היה והמשא ומתן עם ISO יניב פרי והצדדים יסכימו להאריך את ההסכם שביניהם, הרי שהפטור יחול גם על תקופת הארכה הקבועה בהסכם, היינו עד ליום 9 בינואר 2014, וזאת בלבד שלא יחולו שינויים כלשהם בתנאים ההסכם פרט להארכתו.

ג. הארכת הפטור המבוקשת והשפעתה על התחרות

בעקבות מתן הפטור הקודם, אשר אפשר לאיגוד לקיים משא ומתן באשר להארכת ההסכם עם ISO, ניהלו האיגוד ו-ISO משא ומתן שעלה יפה והביא להפחתה ניכרת במחיר השירותים שגובה ISO מחברות הביטוח. עם זאת, ISO התנתה את ההפחתה במחיר השירותים **בהארכת ההסכם לתקופה של חמש שנים** (חלף שלוש שנים כפי שנקבע בעבר).

³ ראו שתי ההחלטות בדבר הארכת תקופת הפטור: החלטה בדבר הארכת תקופת הפטור מאישור הסדר כובל **להסדר שבין איגוד חברות הביטוח בישראל לבין אי.אס.או קליימסרצ' ישראל בע"מ**; 2004 הגבלים עסקיים 5000579; וכן החלטה בדבר הארכת תקופת הפטור מאישור הסדר כובל **להסדר שבין איגוד חברות הביטוח בישראל לבין אי.אס.או. קליימסרצ' ישראל בע"מ**; 2009 הגבלים עסקיים 5001426.

נוכח זאת, נתבקשה הארכת הפטור האחרון, על תנאיו, לתקופה של שנתיים נוספות, היינו עד ליום 9 בינואר 2016. כן הובהר, כי ההסכם החדש אינו כולל כבילות חדשות כלשהן.

האיגוד הסביר כי הוא מבקש להאריך את תקופת הפטור כאמור, הן על מנת להבטיח את מתן השירות במחיר המופחת עליו הוסכם בין הצדדים, והן על מנת להבטיח את מתן השירות לתקופה ארוכה יותר, הארכה המיטיבה אף היא עם חברות הביטוח. כך, משום שלאור מורכבותו והיקפו של המאגר, החלפת מפעיל המאגר צפויה להיות כרוכה בהשקעות והוצאות רבות לשם התאמת המאגר לצורכי חברות הביטוח ודרישות משרד האוצר ולשם הטמעתו בקרב המשתמשים, ובתקופה מסויימת אף לירידה ברמת השירות, מה שעלול לגרום לתשלומי תביעות ביתר (כפי שעלה מהניסיון גם עם חברת ISO).

בשים לב לכך שפעילות המאגר הינה חיונית בהיבט של איתור הונאות ביטוח ומניעתן ונועדה להפחית את עלויות כלל חברות הביטוח הנובעות מהונאות אלו⁴, נמצא כי הארכת הפטור לתקופה נוספת כמבוקש תהיה לטובת הציבור. לא למותר לציין בהקשר זה, כי ברשות ההגבלים העסקיים לא התקבלו תלונות באשר לפעילותו של המאגר למין הקמתו.

משרד האוצר, אשר כאמור לעיל מעורב בהתקשרות שבין האיגוד לבין ISO ובפיקוח עליו, הודיע כי איננו מתנגד לבקשת הפטור וממליץ על מתן הארכה כמבוקש.

ד. סוף דבר

מכל האמור לעיל, ולאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש בכפוף לתנאים הבאים:

הגדרות:

בתנאים אלה -

"איגוד חברות הביטוח" - איגוד חברות הביטוח בישראל;

"בעל עניין" - כהגדרתו של מונח זה בחוק החברות, תשנ"ט-1999;

"ההסכם" - ההסכם שבין איגוד חברות הביטוח לבין ISO מיום 27.2.2004, נשוא בקשת פטור 5650, על תיקוניו מיום 22 באוגוסט 2004;

"הונאות ביטוח" - כהגדרתן בתקנות ביטוח רכב מנועי (הקמה וניהול של מאגרי מידע), התשס"ד-2004;

"המאגר או מאגר המידע" - מאגר מידע לאיתור הונאות ביטוח;

"חוק ההגבלים העסקיים" - חוק ההגבלים העסקיים, תשמ"ח-1988;

⁴ הונאות אלו מוערכות במאות מיליוני שקלים בשנה ועל-פי הערכות מיתרגמות לכ-20% מהפרמיה המשולמת על-ידי הציבור.

- "מבטח" - כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, ובלבד שהצטרף להסדר;
- "תקנות מאגרי המידע" - תקנות ביטוח רכב מנועי (הקמה וניהול של מאגרי מידע), התשס"ד-2004;
- "ISO" - אי.אס.או. קליימסרצ' ישראל בע"מ;

תנאים:

1. מבטח ימנה מי מבין עובדיו שאינו בעל עניין במבטח, לאחראי על הטיפול בעניינים הנובעים מן ההסכם (בתנאים אלה: "קצין הונאות"). קצין ההונאות ירכז מטעם המבטח באופן בלעדי את הטיפול בענייני הונאות ביטוח הנובעים מן ההסכם.
 2. קצין הונאות לא יהיה שותף לשיבות דירקטוריון במבטח או לשיבות אחרות הדנות בנושאים שאינם נופלים בתחום אחריותו ויוזמן לשיבות אלה רק לצורך דיון בנושאים הקשורים בתחום פעילותו.
 3. שיתופי הפעולה בין מבטחים יהיו תחומים לעניינים אדמיניסטרטיביים בלבד ונוגעים למאגר המידע כמתחייב מההסכם, והם יתקיימו אך ורק באמצעות קציני הונאות, למעט בהתאם למפורט בסעיף 4 שלהלן.
 4. על אף האמור בסעיפים 1-3 לעיל, רשאים איגוד חברות הביטוח והמבטחים החברים בו לפעול בין במישרין ובין באמצעות מי מטעמם מול ISO בעניינים הבאים ובהם בלבד:
 - 4.1. טענות בנוגע להפרות של ההסכם עם ISO, לרבות ביחס לתוצאות של הפרות אלה, כגון: מכתבי התראה, הגשת תובענה וכיוצא בזה;
 - 4.2. הפעלת זכות הביטול או הסיום של ההסכם, בין על פי הוראות ההסכם ובין על פי דין;
 - 4.3. ניהול משא ומתן ביחס לשינויים בהסכם הנוגעים למחיר ולתנאי התשלום ולרבות הארכת ההסכם בהתאם לתקופת ההארכה הקבועה בו. למען הסר ספק יובהר, כי כל הסכם חדש יהיה כפוף לאישור הממונה על הגבלים עסקיים, אלא אם כל הכבילות שבו, ככל שיהיו, יהיו זהות לכבילות שכבר אושרו בפטור הקודם.
 - 4.4. קיום מגעים משותפים עם הפיקוח על הביטוח, המשטרה וגורמי אכיפת חוק אחרים בנוגע לתלונות על הונאות שמשותפות למספר חברות ביטוח.
 5. למען הסר ספק מובהר בזאת, כי המידע שיועבר בין קציני ההונאות ו/או בין איגוד חברות הביטוח ו/או בין המבטחים או מי מטעמם כאמור בסעיף 4 לעיל, לא יכלול כל פרט מידע העשוי להפחית את התחרות בין מבטחים, למעט מידע שהעברתו מחויבת על פי חוק, או מכוח ההסכם, או מכוח תקנות מאגרי המידע או מכוח פטור זה.
- מבלי לגרוע מכלליות האמור, לא יועבר בין קציני ההונאות ו/או איגוד חברות הביטוח ו/או מבטחים או מי מטעמם מידע, שעניינו תוכניות עסקיות כלליות או פרטיות של מבטחים,

עלויות של מבטחים, מאפייני שירותים של מבטחים, תמחור של מבטחים, רווחיות של מבטחים, או מידע הנוגע לתנאי התקשרות ספציפיים בין מבטח לבין לקוחו.

6. יתועד פרוטוקול מלא מכל הפגישות הנוגעות ל-ISO, בין של קציני ההונאות, כולם או מקצתם, ובין של איגוד חברות הביטוח ו/או מבטחים או מי מטעמם. כל ההחלטות שיתקבלו יתועדו בכתב כך שיישמרו ויומצאו לממונה מיד בסמוך לדרישה מטעמו בעניין זה.

7. כל מבטח יוכל למנות נציג לצורך ניהול משא ומתן עם ISO ו/או עם מפעיל פוטנציאלי אחר, גם אם אינו חבר באיגוד. האיגוד יביא לידיעת מבטחים שאינם חברים באיגוד את האמור לעיל.

8. אדם המשמש כמנהלו הכללי של מבטח, כל אדם שיפעל מטעמו של איגוד חברות הביטוח או מבטח במסגרת סעיף 4 לעיל (למעט יועצים חיצוניים שאינם קשורים למבטח כחשהו), וכן אדם שמונה כקצין הונאות אצל מבטח, יחתום טרם תחילת ביצוע תפקידו ומדי שנה קלנדרית על כתב התחייבות בנוסח המצורף לתנאים אלה כנספח א'. כתב ההתחייבות יועבר לרשות ההגבלים העסקיים עד 30 יום לאחר חתימתו.

9. מובהר בזאת כי אין באמור בתנאים אלה כדי למנוע ממנהלו הכללי של המבטח להתעדכן באשר לפעולותיו של קצין ההונאות הפועל מטעם המבטח, או לקבל החלטות בנושאים המצויים בתחום אחריותו של קצין ההונאות.

10. התעורר ספק בדבר פרשנותם או תחולתם של תנאים אלה - יובא הדבר להכרעת הממונה.

11. תוקפו של הפטור יהא לתקופה של שלוש שנים מהיום, אולם אם יוארך ההסכם עם ISO אזי הפטור יעמוד בתוקפו עד לתום תקופת ההסכם, או עד ליום 9 בינואר 2016, המוקדם מבין שניהם.

בהתאם לסעיף 15 (א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בתוך 45 יום בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

רונית קן
הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, ח' בכסלו תשע"א
15 בנובמבר 2010

נספח א'

אני החתום/ה מטה, נושא/ת ת.ז. שמספרה המשמש/ת
כ..... בחברת ביטוח מצהיר/ה בזה ומתחייב/ת כדלקמן:

1. קראתי במלואם את תנאי הממונה על הגבלים עסקיים למתן פטור מאישור בית הדין להסדר שעניינו - שימוש במאגר לצורך גילוי הונאות ביטוח.
2. אני מודעת/לכך כי קיום דווקני של כל התנאים הללו הוא הבסיס לקבלת פטור הממונה על הגבלים עסקיים להסדר זה.
3. ידוע לי כי הפרת התנאים הנזכרים מהווה עבירה פלילית על פי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988, שעונשה עד שלוש שנות מאסר.
4. כן ידוע לי כי סיוע להפרת התנאים הנזכרים מהווה עבירה פלילית.
5. אני מתחייב/ת כי במסגרת תפקידי לא אתן ידי, במעשה או במחדל, להפרת תנאי מתנאים אלה.

_____	_____	_____
חתימה	שם מלא	תאריך

אישור

הנני מאשר/ת בזה כי ביום הופיע/ה בפני מר/גב' בעל/ת ת.ז.
..... ואחרי שהזהרתיו/ה כי עליו/ה להצהיר את האמת וכי יהיה/תהיה צפוי/ה לעונשים
הקבועים בחוק אם לא יעשה/תעשה כן, חתם/ה על ההצהרה הנ"ל בפני.

עו"ד,

מ.ר.